

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av statstjänstemannalagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att statstjänstemannalagen ändras. Lagen föreslås bli ändrat så, att också tjänstemän som till tjänsteställningen motsvarar avdelningschefer vid ministerier kan sägas upp när det finns skäl därtill.

Det föreslås att i lagen intas en bestämmelse enligt vilken en permitterad tjänsteman har rätt till ersättning för men som

föranleds av att han går miste om sin lön under uppsägningsstiden då han säger upp sitt tjänsteförhållande efter en permittering som varat minst 200 kalenderdagar utan avbrott.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Uppsägning då skäl därtill föreligger

I 26 § statstjänstemannalagen (750/1994) bestäms om särskilda grunder för uppsägning av vissa av de högsta tjänstemännen inom statsförvaltningen. Tjänstemän som nämns i paragrafen kan utöver vad som bestäms i lagen 25 § 2 mom. om grunderna för uppsägning sägas upp då särskilda skäl därtill föreligger.

I regeringens proposition med förslag till statstjänstemannalag (RP 291/1993 rd) motiverades paragrafen bl.a. med att reformeringen av statsförvaltningen ställer nya krav också på cheferna inom statsförvaltningen. Reformerna omfattar bl.a. en övergång till resultatbudgetering, resultatstyrning och resultatorienterad ledning samt överföring av befogenheter inom personalförvaltningen till ämbetsverken. Som en följd härav ökar självständigheten, beslutanderätten och ansvaret bl.a. för de högsta cheferna inom statsförvaltningen. Också den pågående samtidiga saneringen och reformeringen för med

sig nya utmaningar för personer i ledande ställning. Uppgifterna för cheferna inom statsförvaltningen har således till sin natur närmast sig uppgifterna för cheferna inom den privata sektorn. Utöver vad som konstateras ovan förutsätter resultatansvaret i fråga om de samhälleligt viktiga uppgifterna inom statsförvaltningen att det finns möjlighet att avsluta anställningsförhållandet för ledande tjänstemän förutom på de grunder som avses i 25 § också när det finns skäl till detta. De högsta tjänstemännen innehar befattningar där det faktum att de inte längre åtnjuter särskilt förtroende eller att de uppställda målen av orsaker som beror på dem inte uppnås, bör berättiga till att anställningsförhållandet avslutas, även om det inte finns grunder enligt 25 § därtill.

De tjänster som nämns i lagens 26 § utgör en grupp bestående av de högsta statliga tjänsterna, på vilken utöver särskilda uppsägningsgrunder tillämpas vissa bestämmelser i lagen. Således är personer som utnämns till dessa tjänster eller redan utnämnda tjänstemän enligt 8 a § (604/1997) skyldiga att redogöra för bindningar. Enligt 44 §

1 mom. ingås dock med dessa tjänstemän avtal om anställningsvillkoren av statsrådet. Av de högsta tjänsterna kan dessutom bara de tjänster som anges i 26 § och sådana tjänster som till ställningen motsvarar dessa med stöd av 7 § 1 mom. (793/1997) statstjänstemannaförordningen (971/1994) besätts med tillämpning av anmälningsförfarande.

Ministerietjänster som anges i lagens 26 § är kanslichef, statssekreterare, understatssekreterare och avdelningschef. Lagrummet har visat sig vara problematiskt eftersom tillämpningen av det bl.a. begränsar sig endast till tjänster med den uttryckliga benämningen avdelningschef. Därför föreslås att i paragrafen också nämns tjänstemän som till tjänsteställningen motsvarar avdelningschefer. Vid undervisningsministeriet har t.ex. avdelningschefstjänsterna ändrats till överdirektörstjänster. Likaså har vid flera ministerier till följd av organisationsreformer bildats enheter vilkas chefer till tjänsteställningen kan jämföras med avdelningscheferna vid ett ministerium. Vidare finns vid vissa ministerier chefer för någon särskild byrå, som t.ex. riksförlikningsmannen, som till tjänsteställningen kan jämföras med avdelningschefer.

Då man överväger huruvida en tjänst till ställningen kan jämföras med en avdelningschefstjänst vid ett ministerium bör uppmärksamhet fästas vid vilken ställning tjänsten har inom ministeriets organisation, vilka uppgifter som hör till tjänsten och lönen. En tjänst kan vara jämförbar med en avdelningschefstjänst även om den inte medför förmansställning.

1.2. Permitterad tjänstemans rätt till lön under uppsägningstid

Enligt lagens 29 § är en permitterad tjänsteman, oberoende av den uppsägningstid som annars gäller i tjänsteförhållandet, berättigad att säga upp sitt tjänsteförhållande att upphöra när som helst under permitteringstiden, dock inte, om han redan känner till när permitteringen kommer att upphöra, under den sista veckan före utgången av permitteringstiden. Syftet med bestämmelsen är att en tjänsteman skall ha en möjlighet att avsluta sitt tjänsteförhållande under permitteringstiden med omedelbar verkan utan att den föreskrivna uppsägningstiden iakttas. Dock har den sista veckan under permitte-

ringsperioden lämnats utanför den rätt till uppsägning som anges i lagrummet, i det fall då tjänstemannen vet när permitteringen upphör. Om en tjänsteman säger upp tjänsteförhållandet under den sista veckan skall han iaktta den uppsägningstid som anges i 30 § eller som avtalats med stöd av nämnda paragraf.

Eftersom en myndighet enligt 36 § 1 mom. inte är skyldig att betala ut lön under permitteringstiden har en tjänsteman som säger upp tjänsteförhållandet med stöd av 29 § inte rätt till lön under uppsägningstiden.

Om myndigheten innan permitteringen upphör säger upp en tjänsteman, är tjänstemannen enligt lagens 29 § 2 mom. berättigad till lön för uppsägningstiden även i fråga om permitteringstiden, utom i det fall att uppsägningen har upphävts med anledning av att ändring har sökts.

Det föreslås att till 29 § statstjänstemannalagen fogas ett nytt 3 mom. i vilket föreskrivs om en permitterad tjänstemans rätt till ersättning för men som uppkommit genom förlust av lönen för uppsägningstiden eller av en del av denna lön när han säger upp sitt tjänsteförhållande då permitteringen har varat minst 200 kalenderdagar utan avbrott. Bestämmelsen motsvarar 42 § 3 mom. lagen om arbetsavtal (320/1970).

Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att reglera situationen då ett tjänsteförhållande upphör under en permittering som fortgått länge så, att situationen är densamma oberoende av om myndigheten har sagt upp tjänsteförhållandet av produktions-skäl eller ekonomiska orsaker eller tjänstemannen själv har beslutat att säga upp sitt tjänsteförhållande. Den föreslagna bestämmelsen tillämpas när permitteringen har fortgått minst 200 kalenderdagar utan avbrott. En tjänstemans rätt till ersättning som motsvarar lönen under uppsägningstiden bestäms enligt den uppsägningstid som myndigheten tillämpar i fråga om tjänsteförhållandet.

2. Propositionens verkningar

Propositionen har inga ekonomiska eller organisatoriska verkningar eller verkningar i fråga om personal.

3. Beredningen av propositionen

Proposition har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet. Förhandlingar om pro-

positionen har, i enlighet med lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar (651/1988) och avtal som hänför sig till den, förts med de centralorganisationer som representerar statens personal.

Angående propositionen har begärts utlåndan av statsrådets kansli och ministerierna.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag.

Lag

om ändring av statstjänstemannalagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i statstjänstemannalagen av den 19 augusti 1994 (750/1994) 4 § 2 mom. 7 punkten
och 26 §, samt
fogas till 29 § ett nytt 3 mom. som följer:

4 §

Stadganden om inrättande, indragning och ändring av tjänster utfärdas genom förordning. Följande tjänster får inte inrättas eller deras benämning ändras, om de inte har specificerats särskilt i statsbudgeten:

7) tjänsterna som kommandör för försvarsmakten, chef för huvudstaben, general eller amiral, försvarsmaktens chefsingenjör, försvarsmaktens överläkare, fältbiskop och assessor.

26 §

Utöver vad som i 25 § 2 mom. bestäms om grunderna för uppsägning gäller att följande tjänstemän kan sägas upp då skäl därtill föreligger:

- 1) justitiekanslern i statsrådet och justitiekanslersadjointen,
- 2) kommandören för försvarsmakten,
- 3) kanslichef, statssekreterare, understatssekreterare och avdelningschef vid ett ministerium samt sådana tjänstemän vid ett ministerium som till tjänsteställningen motsvarar dessa, såsom närmare stadgas genom förordning, samt

4) cheferna för de ämbetsverk som anges genom förordning.

29 §

Om permitteringen har trätt i kraft utan att tjänstemannen har fått tillgodogöra sig någon uppsägningstid på grund av att tjänsteförhållandet avslutas, och permitteringen gäller tills vidare och har varat i minst 200 kalenderdagar utan avbrott, har den permitterade tjänstemannen om han säger upp tjänsteförhållandet rätt till ersättning för den lön för uppsägningstiden som han gått miste om på samma sätt som när myndigheten säger upp tjänsteförhållandet, om inte myndigheten inom en vecka efter uppsägningen erbjuder tjänstemannen arbete eller något annat har avtalats.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Lagens 29 § 3 mom. tillämpas även på permitteringar som börjat före ikraftträdandet. När de kalenderdagar som avses i momentet beräknas skall dock endast de permitteringsdagar som infaller efter ikraftträdandet beaktas.

Helsingfors den 16 oktober 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Jouko Skinnari

Lag

om ändring av statstjänstemannalagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i statstjänstemannalagen av den 19 augusti 1994 (750/1994) 4 § 2 mom. 7 punkten
och 26 §, samt
fogas till 29 § ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

4 §

Stadganden om inrättande, indragning och ändring av tjänster utfärdas genom förordning. Följande tjänster får inte inrättas eller deras benämning ändras, om de inte har specificerats särskilt i statsbudgeten:

7) tjänsterna som generalmajor samt motsvarande och högre tjänster.

26 §

Utöver vad som i 25 § 2 mom. stadgas om grunderna för uppsägning gäller att följande tjänstemän kan sägas upp då skäl därtill föreligger:

2) justitiekanslern i statsrådet och justitiekanslersadjointen,

3) kommendören för försvarsmakten,

4) kanslichef, statssekreterare, understatssekreterare och avdelningschef vid ett ministerium, samt

5) cheferna för de ämbetsverk som anges genom förordning.

Föreslagen lydelse

4 §

Stadganden om inrättande, indragning och ändring av tjänster utfärdas genom förordning. Följande tjänster får inte inrättas eller deras benämning ändras, om de inte har specificerats särskilt i statsbudgeten:

7) tjänsterna som kommendör för försvarsmakten, chef för huvudstaben, general eller amiral, försvarsmaktens chefsingenjör, försvarsmaktens överläkare, fältbiskop och assessor.

26 §

Utöver vad som i 25 § 2 mom. bestäms om grunderna för uppsägning gäller att följande tjänstemän kan sägas upp då skäl därtill föreligger:

1) justitiekanslern i statsrådet och justitiekanslersadjointen,

2) kommendören för försvarsmakten,

3) kanslichef, statssekreterare, understatssekreterare och avdelningschef vid ett ministerium samt sådana tjänstemän vid ett ministerium som till tjänsteställningen motsvarar dessa, såsom närmare stadgas genom förordning, samt

4) cheferna för de ämbetsverk som anges genom förordning.

29 §

Om permitteringen har trätt i kraft utan att tjänstemannen har fått tillgodogöra sig någon uppsägningstid på grund av att tjänsteförhållandet avslutas, och permitteringen gäller tills vidare och har varat i minst 200

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

kalenderdagar utan avbrott, har den permitterade tjänstemannen om han säger upp tjänsteförhållandet rätt till ersättning för den lön för uppsägningstiden som han gått miste om på samma sätt som när myndigheten säger upp tjänsteförhållandet, om inte myndigheten inom en vecka efter uppsägningen erbjuder tjänstemannen arbete eller något annat har avtalats.

*Denna lag träder i kraft den 199 .
Lagens 29 § 3 mom. tillämpas även på
permitteringar som börjat före ikraftträdan-
det. När de kalenderdagar som avses i mo-
mentet beräknas skall dock endast de per-
mitteringsdagar som infaller efter ikraftträ-
dandet beaktas.*
